

Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка

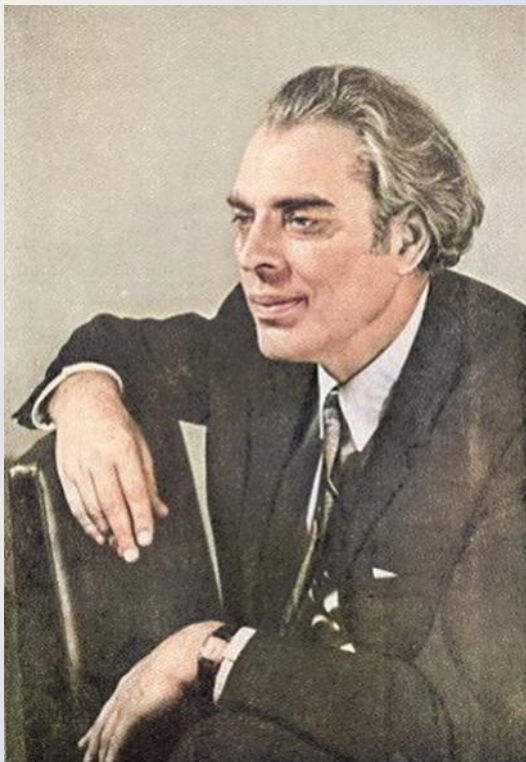

Василь Земляк

до 100-річчя від дня народження

Житомир 2023

Наприкінці квітня відзначаємо 100-річчя від дня народження видатного українського письменника, кіносценариста, лауреата Шевченківської премії Василя Земляка (23.04.1923 – 17.03.1977).

В українській літературі середини ХХ ст. творчість Василя Земляка посіла своє, належне їй місце – серед явищ найпомітніших. Порівняно невеликий за обсягом доробок з виразним звучанням у літературному процесі свого часу, неповторним колоритом надійно прописаний на стильовій палітрі нашого письменства.

Григорій Сивокінь.

Із життєпису Василя Земляка:

Народився 23 квітня 1923 року в селі Конюшівці (нині Липовецького району Вінницької області) в селянській сім'ї.

Батько майбутнього письменника, Вацек Сидір Йосипович (чех за походженням), народився і жив в с. Миколаївці.

До 1937 року Василь навчався у Миколаївській школі, а з восьмого класу – в Йосипівській середній школі. Закінчив її 1940 року і вступив до Харківського авіаційного училища.

Учасник Другої Світової війни. 18-річним юнаком він разом зі своїми товаришами став на шлях боротьби з німецько-нацистськими загарбниками.

У 1950 році закінчив Житомирський сільськогосподарський інститут.

1955 р. Перша повість «Рідна сторона» вийшла в журналі «Дніпро».

У 1963–1966 роках головний редактор Київської кіностудії.

Василь Земляк – лауреат Державної премії ім. Т. Г. Шевченка 1978 р. (посмертно).

Твори Василя Земляка

Земляк В. Твори : в 4-х т. / Василь Земляк. – Київ : Дніпро, 1983-1984.

Т. 1 : Рідна сторона : поліська повість ; Кам'яний брід : повість ; Новели красного дому : кіноповість. – 1983. – 399 с.

Т. 2 : Гнівний Стратіон : повість ; Підполковник Шиманський : повість ; Ніч без милосердя : повість ; Останній патрон : кіноповість. – 1983. – 390 с.

Т. 3 : Лебедина згряя ; Зелені млини. – 1984. – 619 с.

Т. 4 : Президент : трагедія на 3 дії ; Олесь Чоботар : кіноповість ; Оповідання, поезії, публіцистика. – 1984. – 421 с.

Твори Василя Земляка

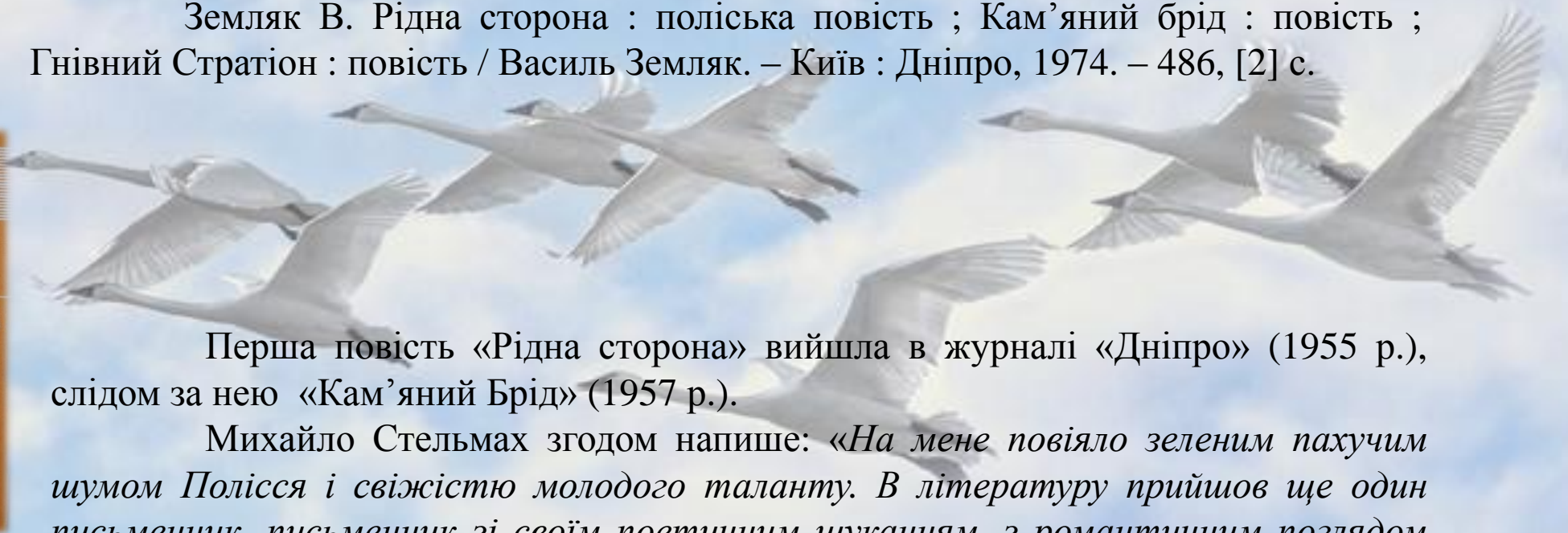

Земляк В. Рідна сторона : поліська повість ; Підполковник Шиманський : героїчна повість / Василь Земляк. – Київ : Дніпро, 1968. – 510, [2] с.

Земляк В. Рідна сторона : поліська повість ; Кам'яний брід : повість ; Гнівний Стратіон : повість / Василь Земляк. – Київ : Дніпро, 1974. – 486, [2] с.

Перша повість «Рідна сторона» вийшла в журналі «Дніпро» (1955 р.), слідом за нею «Кам'яний Брід» (1957 р.).

Михайло Стельмах згодом напише: *«На мене повіяло зеленим пахучим шумом Полісся і свіжістю молодого таланту. В літературу прийшов ще один письменник, письменник зі своїм поетичним шуканням, з романтичним поглядом на світ, зі знанням життя людей, про яких він пише».*

Земляк В. Лебедина згряя / Василь Земляк ; вступ. сл. О. О. Сизоненка. – Київ : Україна, 2005. – 717, [1] с. – (Бібліотека Шевченківського комітету).

Земляк В. Лебедина згряя : роман / Василь Земляк. - Київ : Махаон-Україна, 2002. – 717 с. – (100 кращих творів українського письменства).

Земляк В. Лебедина згряя : роман / Василь Земляк. – Київ : Дніпро, 1971. – 224 с. – (Романи й повісті).

За десять років до появи “Лебединої зграї” Григорій Тютюнник зробив дарчий напис Василю Земляку на своєму “Вирі”: *“Хай завжди ячать над твоєю долею Білі Лебеді”*. Цей напис виявився пророчим – “Лебедина згряя” й донині літає над землею, змушує людей час від часу підводити свій зір від грішної землі до святого неба, щоб хоча б іноді подумати про вічність.

Текст роману найхарактерніше відображає знакові жанрові та тематично-стилістичні особливості химерного роману. Українське Побужжя, сфокусоване в долі села Вавилон, є часткою історії всього народу.

Твори Василя Земляка

Земляк В. Зелені млини : роман / Василь Земляк. – Київ : Дніпро, 1976. – Ч. 1/2. – 167 с. – (Романи й повісті).

Земляк В. Зелені млини : роман / Василь Земляк. – Київ : Дніпро, 1976. – Ч. 3. – 151 с. – (Романи й повісті).

За діалогію «Лебедина зграя» і «Зелені млини» Василь Земляк посмертно отримав в 1978 р. Державну премію ім. Т. Г. Шевченка.

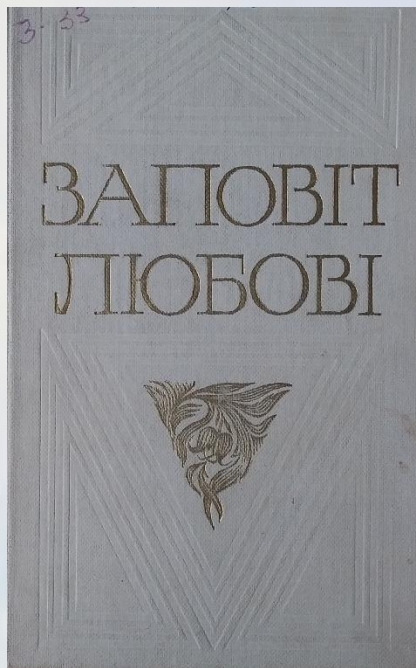
«Лебедину зграю» перекладено польською, німецькою, чеською, болгарською мовами.

Земляк В. Чарівний кінь : повість, кіноповість, драма, оповідання, поезії / Василь Земляк. – Київ : Рад. письменник, 1978. – 341, [2] с.

До збірки ввійшли повість «Ніч без милосердя», кіноповість «Останній патрон», драма «Президент», оповідання, новели.

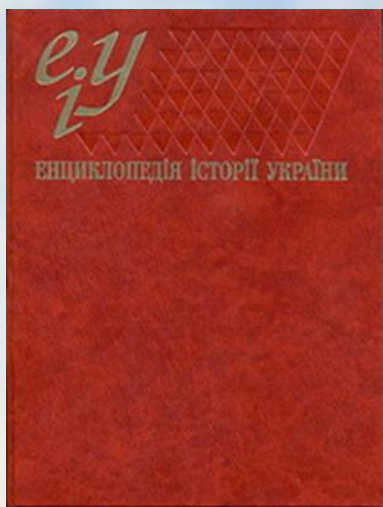
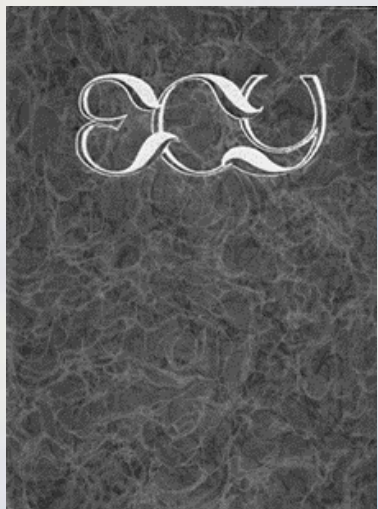
Заповіт любові : збірник / [упоряд. Б. П. Комар]. – Київ : Рад. письм., 1983. – 467, [4] с. Із змісту: Ганна Лебідь : оповідання / В. Земляк. Місто добрих духів : фрагм. з роману / В. Земляк. Про рукопис Валерія Шевчука / В. Земляк. Павличко сьогодні / В. Земляк. Співець рідної землі / О. Гончар. Неначе дух невпокореності / П. Загребельний. Землякова криниця / Ю. Щербак. Від "Рідної сторони" до "Лебединої зграї" / М. Слабошпицький. Повісті Василя Земляка / О. Дяченко. Поет прози / М. Стрельбицький. Чебрецеве небо Полісся / М. Сингаївський.)

До збірника ввійшли художні, публіцистичні й критичні твори Василя Земляка.

Другий розділ складають спогади, статті й вірші про письменника. Прозаїки, поети, критики, журналісти, друзі розповідають про різні етапи його життя і творчості, зокрема про історію написання діалогії "Лебедина зграя" і "Зелені млини", визначають її місце і роль у літературному процесі.

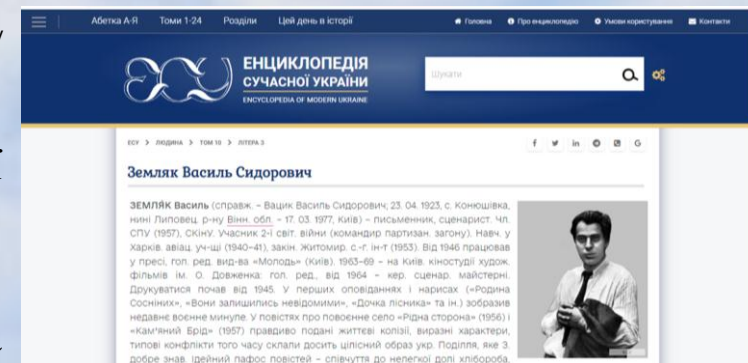
Література про життя і творчість Василя Земляка

Сивокінь Г. М. Земляк Василь Сидорович // Енциклопедія Сучасної України / [ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.] ; Нац. Акад. наук України. - Київ, 2010. – Т. 10. – С. 544. URL: <https://esu.com.ua/article-15987>. (Дата перегляду: 26.03.2023).

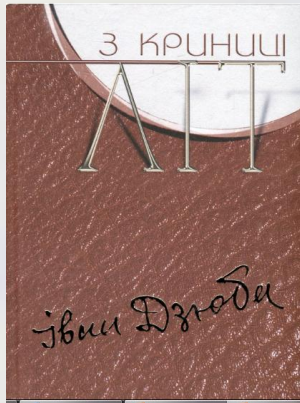

Бондарчук П. М. Земляк Василь Сидорович // Енциклопедія історії України : в 10 т. / [редкол.: В. А. Смолій та ін.] ; Нац. Акад. наук України, Ін-т історії України. – Київ : Наук. думка, 2003-2013.

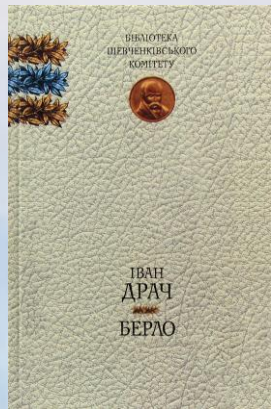
Т. 3 : Е-Й. – 2005. - С. 344. – URL: http://www.history.org.ua/?termin=Zemlyak_V. (Дата перегляду: 12.04.2023).

Література про життя і творчість Василя Земляка

Дзюба І. Василь Земляк // З криниці літ : у 3-х т. / Іван Дзюба. – Київ, 2007. – Т. 3 : Літературні портрети. Дніпровський меридіан. Зі спогадів. – С. 477-505.

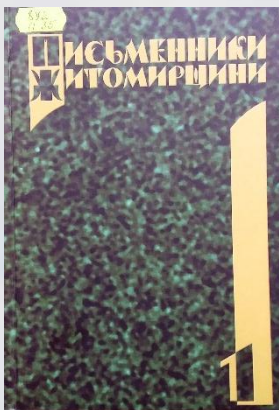

Драч І. Пам'яті Василя Земляка : поезія // Берло : кн. поезій / Іван Драч. – Київ : Грамота, 2007. – С. 395-397. – (Бібліотека Шевченківського комітету).

Жулинський М. “Я поведу Вас у вічність...” : [про В. Земляка] // Нація. Культура. Література : національно-культурні міфи та ідейно-естетичні пошуки української літератури / Микола Жулинський. – Київ : Наук. думка, 2010. – С. 461-473.

Література про життя і творчість Василя Земляка

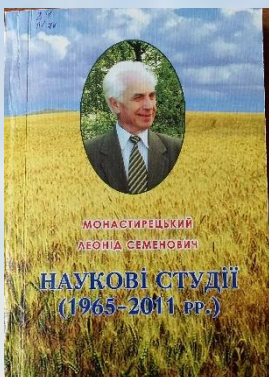

Василь Сидорович Земляк / підготував Л. Монастирецький // Письменники Житомирщини / [авт.-упоряд.: М. Пасічник та ін.]. – Житомир, 2010. – Кн. 1. – С. 330-332.

Дімаров А. Штрихи до портрета [Василя Земляка] // Поліський дивосвіт. Література рідного краю: Житомирщина / [за ред. С. О. Пультера]. – Житомир, 2000. – Ч. 1. – С. 217-220.

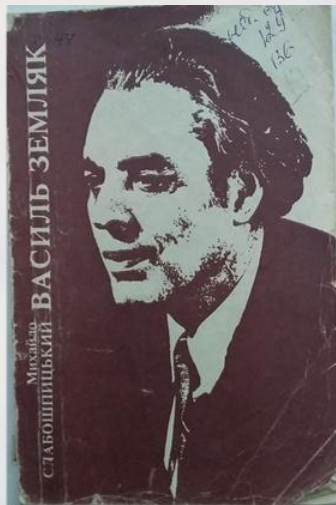

Монастирецький Л. С. Житомирські стежки Василя Земляка // Поліський дивосвіт. Література рідного краю: Житомирщина / [за ред. С. О. Пультера]. – Житомир, 2000. – Ч. I. – С. 212-217.

Монастирецький Л. С. Не даленіє з часом його образ : до 70-річчя від дня народж. Василя Земляка (Василя Сидоровича Вацика) // Наукові студії (1965 - 2011 рр / Л. С. Монастирецький ; Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. – Житомир, 2012. – С. 47-48.

Література про життя і творчість Василя Земляка

Слабошпицький М. Василь Земляк : нарис життя і творчості / Михайло Слабошпицький. – Київ : Дніпро, 1994. – 147, [2] с.

Про особливості життєвої і літературної біографії В. Земляка. Аналізуються романи й повісті "Рідна сторона", "Кам'яний Брід", "Гнівний Стратіон", "Підполковник Шиманський", "Лебедина згряя", "Зелені млини". Використані маловідомі джерела й матеріали, спогади сучасників.

Творчість В. Земляка в контексті вітчизняної та світової літератури : до 75-річчя від дня народж. : зб. наук. пр. / [упоряд. та ред. В. Т. Чайковська]. – Житомир, 1998. – 77 с.

Із змісту: Поліські джерела творчості В. Земляка / Л. С. Монастирецький.

Парадокси стилю у діалогії "Лебедина згряя" і "Зелені млини" В. Земляка / П. В. Білоус.

Особливості оповідної манери у діалогії В. Земляка "Лебедина згряя" і "Зелені млини" / В. Т. Чайковська.

Уроки В. Земляка / В. Грабовський.

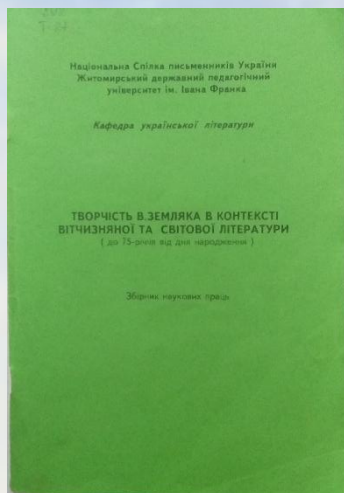
В. Земляк і Житомирщина / В. Ф. Шинкарук.

Фольклорні мотиви в діалогії В. Земляка "Лебедина згряя" та "Зелені млини" / Л. В. Боярська.

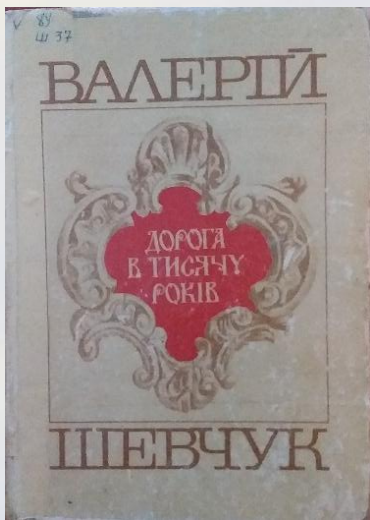
Василь Земляк як живописець у повісті "Рідна сторона" / Т. Ф. Алексеєва.

Парцельовані конструкції у драмі В. Земляка «Президент» / Г. К. Конторчук.

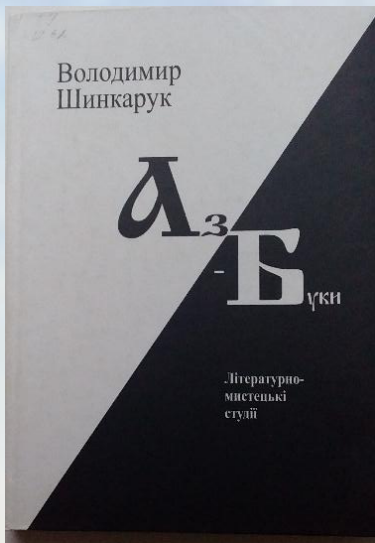
Біблійний мотив Вавілонської вежі в українській літературі (романи В. Земляка "Лебедина згряя" і "Зелені млини") / М. Шевчук.

Література про життя і творчість Василя Земляка

Шевчук В. О. Спогад про Василя Земляка // Дорога в тисячу років : роздуми, статті, есе / В. О. Шевчук ; [ред. А. М. Макаров]. – Київ : Рад. письменник, 1990. – С. 386-388.

Шинкарук В. Василь Земляк: перші кроки на Житомирщині // Аз-Буки : літ.-мист. студії / Володимир Шинкарук ; Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. – Житомир, 2015. – С. 135-139.

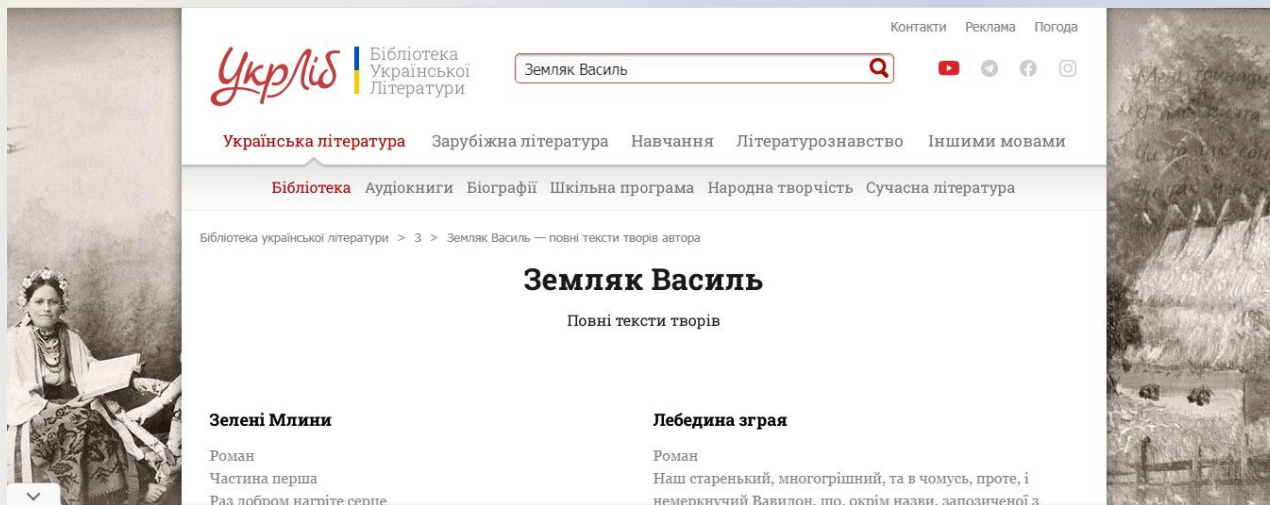

За мотивами роману «Лебедина згряя» на Київській кіностудії художніх фільмів ім. Олександра Довженка 1979 р. знято художній фільм «Вавилон XX», режисер Іван Миколайчук. За сценаріями В. Земляка на Київській кіностудії знято х/ф «Люди моєї долини» (співавт., 1960, режисер С. Навроцький), «Новели Красного дому» (1963, режисер М. Мащенко, І. Ветров), «На Київському напрямку» (1968, режисер В. Денисенко), на Одеській кіностудії – «Дочка Стратіона» (1964, режисер В. Левін).

Найпопулярніші твори Земляка перекладено болгарською, польською, чеською, німецькою, румунською, угорською мовами.

УкрЛіб | Бібліотека Української Літератури

Земляк Василь

Українська література Зарубіжна література Навчання Літературознавство Іншими мовами

Бібліотека Аудіокниги Біографії Шкільна програма Народна творчість Сучасна література

Бібліотека української літератури > 3 > Земляк Василь — повні тексти творів автора

Земляк Василь

Повні тексти творів

Зелені Млини Роман Частина перша Раз добоом нагбіте себце	Лебедина зграя Роман Наш старенький, многогіршний, та в чомусь, проте, і немедкнчий Вавилон. шо. окрім назви. запозиченої з
---	--

Твори Василя Земляка на порталі Бібліотеки української літератури УкрЛіб
<https://www.ukrlib.com.ua/books/author.php?id=62>

Василь Земляк. “Я поведу вас у вічність” : рек. бібліогр. показ. / упоряд.: О. Сьомка, Є. Шудря, М. Шудря ; Держ. б-ка України для юнацтва. - Київ. – 2005. - 64 с. - Режим доступу: <http://biography.nbuu.gov.ua/data/data/bibliogr/1780.pdf>. – Дата перегляду: 12.04.2023.

Василь Земляк : до 90-річчя від дня народж. : інф.-бібліогр. список / Б-ка Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка ; уклад. Аліна Мартинюк. – Житомир, 2013. – 8 с. – Режим доступу: <http://library.zu.edu.ua/doc/Zemljak.pdf>. – Дата перегляду: 12.04.2023.

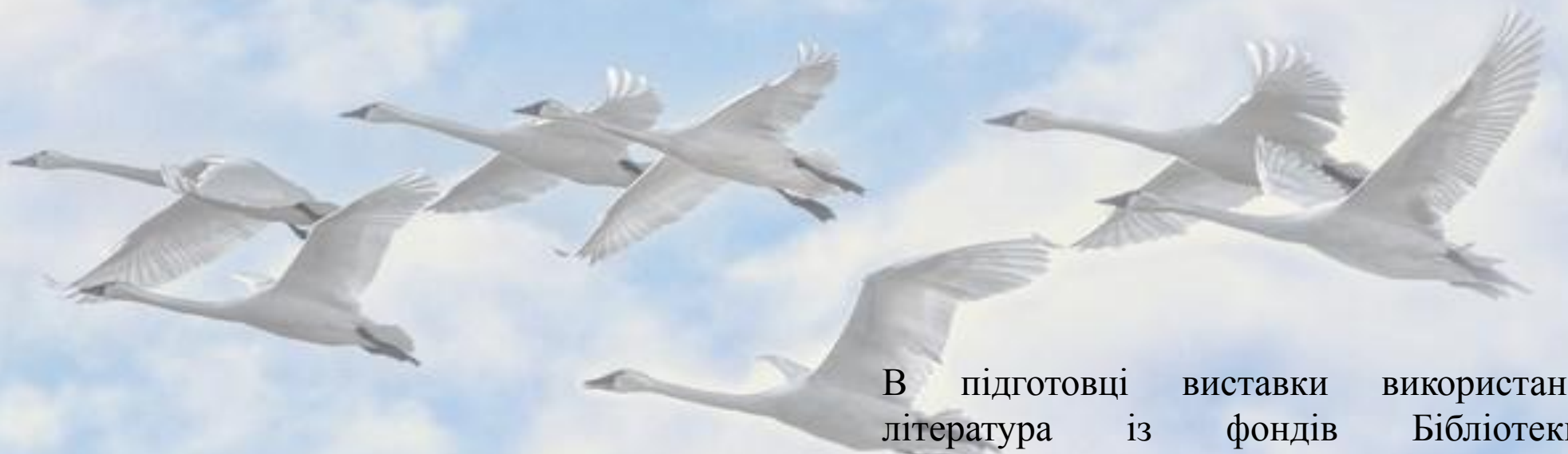
БІБЛІОТЕКА
ЖИТОМИРСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. І. ФРАНКА

Василь Земляк

до 90-річчя від дня народження
інформаційно-бібліографічний список

Дата відбору матеріалу: 15.04.2013
Кількість відібраних джерел: 43
Укладач: С.А. І. Мартинюк

В підготовці виставки використана література із фондів Бібліотеки Житомирського державного університету ім. Івана Франка.

Кількість джерел: 25

Підготувала Аліна Мартинюк, завідувач інформаційно-бібліографічного відділу